

DEUTZ-FAHR 5C SERİSİ
AKILLI, MARİFETLİ.

EKİM 2014

Köy-Koop Haber

"köylünün örgütlü gücü"

Yıl:3 Sayı:35

TÜRKİYE KÖY KALKINMA VE DİĞER TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİF BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ GAZETESİ

• ÜCRETSİZDİR •

BM'de İklim Zirvesi 'Vaatlerle' Sonlandı

» Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki Moon'un davetiyle düzenlenen Zirve'de; dünya liderlerine küresel ısınmayla mücadelede çabalarını artırma çağrısında bulunarak, uluslararası toplumun zirvede verilen taahhütleri yerine getirmesini istedi.

ABD'nin New York kentinde Birleşmiş Milletler 69. Genel Kurulu kapsamında, 120'den fazla devlet ve hükümet başkanının katılımıyla gerçekleşen bir günlük İklim Zirvesi'nin açılışında konuşan BM Genel Sekreteri Ban Ki Moon, dünya liderlerine yaptığı çağrısında, sera gazı salınımının azaltılması için daha fazla çaba gösterilmesini istedi.

"Dünyayı Yeni Bir Rotaya Sokmalıyız"

Ban Ki Moon, "İklim değişikliği milyarlarca insan için zorlukla kazanılan barış, refah ve fırsatları tehdit ediyor. Bugün dünyayı yeni bir rotaya sokmalıyız. Sizden

buna önderlik etmenizi istiyorum" dedi. İklim Zirvesinde konuşan ABD Başkanı Barack Obama, BM'den dünyaya iklim değişikliğine karşı "ortak hareket edelim" çağrısında bulundu. Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, "Paris, devrimlerin yaşandığı bir şehirdir. 2015'te Paris'in iklim değişikliğiyle mücadelenin simgesi olmasını umut ediyorum" açıklaması yaparken, Yeşil İklim Fonu'na 1 milyar dolar yardım yapacağını belirtti. Küresel iklim değişikliğinin yarattığı sorunlara çözüm önerilerinin tartışıldığı zirveye, Çin ile Hindistan liderleri katılmazken, Rusya ve Almanya da bu zirveye lider seviyesinde katılmayan ülkeler arasında yer aldı. » Sıf 13'de

Et ve Süt Kurumu Ana Statüsü Belirlendi

» Et ve Süt Kurumu, kesimlik ve besilik hayvan, kırmızı et, balık, kümes hayvanları, süt ve süt ürünlerini alıp satabilecek, gerektiğinde ithal veya ihraç edebilecek.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı hazırlanan "Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü Ana Statüsü" Resmi Gazete'nin 25 Eylül 2014 tarihli ve 29130 sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu ser-

mayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olacak. Özel hukuk hükümlerine tabi olacak Et ve Süt Kurumu, Sayıştay'ın denetimine tabi olacak. Teşekkülün merkezi Ankara'da olacak, Yüksek Planlama Kurulu kararı ile değiştirilebilecek. Yeni Tebliğe göre, Et ve Süt Kurumunun faaliyet konularını şöyle olacak: » Sıf 6'da

Türkiye Bakliyatta Net İthalatçı

» Mersin Ticaret Borsası Başkanı Ö. Abdullah Özdemir, "Bakliyat sektörü S.O.S vermekte, yardım beklemekte" dedi.

Özdemir, Türkiye'nin bakliyat sektöründe net ithalatçı konumuna geldiğini, İhracatın ciddi ölçüde azalıp, ithalatın artış göstermesi nedeniyle Türkiye'nin dünya bakliyat sektöründeki ağırlığının azalıp söz sahibi ve piyasa yapıcı ülke olma özelliğinin ortadan kalktığını belirtti. Sektörünün sorun yaşamasının en önemli sebebinin Türkiye İstatistik Kurumu verilerinin gerçeği yansı-

maması olduğunu ifade eden Özdemir, "Oysa gerçek üretim rakamları, ilan edilen rakamların çok altında. Yeterli desteği alamayan üretici de bu üründen vaz geçmekte" dedi. » Sıf 11'de

2014
International Year of
Family Farming
2014 Uluslararası Aile Tarımı Yılı

Köy-Koop Birlik Başkanları Aksaray'da Toplandı

» 26-28 Ekim 2014 tarihleri arasında Köy-Koop Merkez Birliğine Bağlı Bölge Birlik Başkanları Aksaray'da bir araya geldi.

Köy-Koop Aksaray Birliğinin organizasyonu ile gerçekleştirilen toplantıda, Köy-Koop Merkez Birliğine bağlı tüm Bölge Birlik Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri gündemdeki konuları görüşmek amacıyla bir araya geldi. Aksaray Birlik Başkanı Kadir Yayar, ilinde düzenlenen bu toplantının gerçekleşmesinden dolayı memnuniyetlerini belirterek, katılım sağlayan tüm kooperatifçilere teşekkür etti.

ZMO 60. Yılı'nı Kutladı

» TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 60. kuruluş yıldönümü kutlamaları kapsamında 27 Eylül 2014 tarihinde Ankara'da "60 Yılda Türkiye Tarımı ve Ziraat Mühendisleri Odası" konulu bir açtorturum düzenledi.

Türkiye tarihinin izdüşümü niteliğindeki 60 yıllık öyküsünü ve geçmişten bugüne tarım alanında elde edilen gelişmeler, yürütülen politikalar, yaşanan sorunlar ve çözüm yolları hakkında bilgiler aktarıldı. » Sıf 18'de

"Toplumda Çevresel Bir Bilinç Olduğunu Söylemek Çok Zor"

Son dönemde etkisini daha fazla gösteren iklim değişikliğini, ülkemizin karşı karşıya kaldığı çevre sorunlarını ve çözüm yollarını; TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baran Bozoğlu konuştu.

Röportaj

» Sıf 12'de

Hadi İLBAŞ
Dünden Bugüne
Kooperatifçilik -35-
» Sıf 2'de

Prof.Dr. Mustafa KAYMAKÇI
Kırmızı Et Üretimini
Artırmak İçin Ne Yapmalı?
» Sıf 4'te

Dr. Yener ATASEVEN
62. Hükümet Programı'nda
Tarıma Yönelik Politikalar »
Sıf 15'te

Prof.Dr. T. Ayhan ÇIKIN
Türk Kooperatifçilik
Tarihine Bir Not -II-
» Sıf 10'da

Prof.Dr. Tayfun ÖZKAYA
Toprak Koruma ve Araziyi
Tahrip Etme, Köylüyü Yok
Etme Kanunu » Sıf 5'te

Dr. Erhan EKMEK
Yetki Devri Nedir?
» Sıf 16'da

Erol AKAR
Kooperatif Tüzel
Kişiliğini Yok Saymak!
» Sıf 8'de

Ünal ÖRNEK
Kooperatif Kimliği ve
Markalaşma
» Sıf 19'da

Dr. Nezaket CÖMERT
Porter Analizi
» Sıf 14'de

“Toplumda Çevresel Bir Bilinç Olduğunu Söylemek Çok Zor”

Röportaj:
Emel TUĞRUL

» Son yıllarda tüm dünyada yaşanan; sıcaklıkların artması, buzulların erimesi, fırtınalar, şiddetli yağışların ortaya çıkarttığı afetler, doğal bitki örtüsünün değişim göstermesi gibi etkilerini yaşadığımız iklim değişikliğini ve ülkemizin karşı karşıya kaldığı çevre sorunlarını ve çözüm yollarını TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baran Bozoğlu konuştu.

TMMOB
Çevre Mühendisleri Odası

“Türkiye'nin çevre sorunlarına kökten bir çözüm getirmek çok zor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ayrılarak, Türkiye'de tek başına güçlü bir bağımsız çevre bakanlığının kurulmasının gerektiğini düşünüyorum. Çünkü yatırım yapan ile denetim yapan güç aynı yerde olamaz. Şehircilik bakanlığı yatırım yapıyor, bunu denetleyecek olan kurum ile aynı çatı altında bulunuyor. Her iki görevi de aynı bakan imzalıyor. O yüzden bağımsız bir çevre bakanlığının kurulması Türkiye'nin gelişmesi açısından önemli.”

K.K. Çevre Mühendisleri Odası olarak amaçlarınız, hedefleriniz nelerdir?

Baran Bozoğlu- En büyük sorumluluğumuz üyelerimizin haklarını korumak. Bir iş bulmalarından tutun da işlerinde yaşadığı maddi ve manevi problemlere verdiğimiz desteğe kadar. Çevre mühendisliği öğrencileriyle ilgili çalışmalar yapmak ve diğer bir anlamda da toplumsal sorunlarla ilgilenmek. Türkiye'nin çevre politikasına müdahale etmek, bunu kamu yararı gözetken bir perspektifle ortaya konmasını sağlamak. Türkiye'nin çevre yönetimine dair fikirler üretmek ve güncel çevre problemleri dâhil, mesleki ve teknik birikimleri ortaya koyarak, bunlara çözüm üretmek noktasında çalışmalar yapmak.

Odamız son 4-5 yıllık süreçte bir ivme kazandı. Kendi binamızı satın aldık, temsilcilik ve üye sayımızı 7'den 18 il'e çıkarttık. Hızlı bir büyüme gerçekleştirdik. Daha demokratik kurullar oluşturmaya, daha katılımcı bir anlayışı ortaya koyduk. İki yılda bir düzenlediğimiz iki büyük etkinliğimiz var. Birisi Ulusal Çevre Mühendisliği Kongresi, diğeri ise Öğrenci Kurultayımız. Bunun dışında sempozyumlar, paneller düzenleyip, katılım sağlıyoruz. Yönetmelik ve kanunlara görüş bildiriyoruz. Örneğin, son dönemde Soma'da yaşanan problemlere dair, 'Soma Kanunu Çıkarılsın' adında bir çalışmamız oldu. Bu konuda Meclis'teki tüm siyasi partileri ziyaret ettik. Sosyal medyada bu yönde kampanyalar yaptık.

Su Kanunu, Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu ile ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın çıkarttığı bütünsel yönetmeliklere dair, özellikle Çevresel Etki ve Değerlendirme (ÇED) yönetmeliği önemli kazanımımız oldu bugüne kadar. Türkiye'nin daha sağlıklı bir yapıya gelmesi adına ÇED'in o muafiyetlerini çoğu kez iptal ettirdik, önemli adımlar attık. Şimdi gittikçe büyüyen bir Oda yapımız var. Toplumdaki sayımız arttıkça, meslektaşlarımızın bu alanda çalışma yaptıkları insanların zihninde oluşmaya başladı.

K.K.- İklim değişikliğinin çevreye, çevrenin iklim değişikliğine etkisi hakkında kısaca bahsedermisiniz?

B.B.- İklim değişikliği, diğer çevre problemleri gibi bilimsel ve teknik bilginin toplumda artmasıyla fark edilen bir konu. Bundan 70 yıl önce iklim değişikliği konusu hiç tartışılmıyordu. Ama şimdi yapılan bilimsel çalışmalar, teknolojinin ilerlemesi küresel bir problem olarak -tpkı ozon tabakasının delinmesi gibi- iklim değişikliğinin de küresel bir problem olarak ortaya çıktığını görüyoruz.

Ozon tabakasının delinmesi süreci küresel bir sorun olarak iklim değişikliğinin, en büyük problemi olarak görünüyor. İklim değişikliğinin yansımaları, güncel olarak bilinen sıcaklığın artması, sera gazı emisyonlarındaki artışın, sanki tarımsal üretim yapan insanlardan kaynaklanıyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışıldığı dönemler de oldu. Asıl sorunun üretim, tüketim ilişkisinden, yanlış enerji politikasından kaynaklandığı veya yanlış sanayi politikasından kaynaklandığını ve kapitalist üretim ilişkisi içerisinde-

ki tüketim yaklaşımının bunu körüklediği görmezden geliniyor. Ama şunu söyleyebiliriz; iklim değişikliğinin dünyada bir sıcaklık artışına neden oldu, zaten kabul ediliyor. Buna dair 1972 Stockholm Kongresi'nden bu yana toplantılar yapıyor. Geçtiğimiz günlerde de Cumhurbaşkanı ve ilgili Bakanlığımızın katıldığı uluslararası toplantılar oldu. Bu toplantılarda ülkeler ortak bir çalışma yapmaya çalışıyorlar. Kyoto Protokolü bunlardan bir tanesi. Türkiye'de bu protokolü geçici imzalamış bir ülkedir. Bu konuda uluslararası çabaların hayata geçirilmesi çok önemli. Türkiye bu noktada çok geri kalmış bir durumda olduğunu söyleyebilirim.

İklim değişikliği denince, insanların aklında, her tarafa kuraklık olacağı gibi bir algı yansımaları oluyor. Bunu değiştirmek gerekir.

Çünkü iklim değişikliği meteorolojik olarak, dünyanın dönüşünden kaynaklı, basınç farklılığından kaynaklı, sıcaklık değişiminden kaynaklı, enlem ve boylamlardan kaynaklı hatta jeolojik ve coğrafi olarak yıpranmasından kaynaklı olarak her bölgede farklı yansımaları sebep oluyor. Örneğin Türkiye'nin kuzey bölgesinde belki yağış fazlalıkları olurken, İç Anadolu ve güney bölgesinde bir kuraklık problemiyle karşı karşıya kalınabiliyor. O yüzden dünyanın tamamında farklı bölgelerde farklı yansımaları, olumsuz çevresel etkileri oluyor.

Son dönemlerde ülkemizde yağın yağmurun rejimindeki değişiklikler, yağmurun çok şiddetli ve değişik aralıklarla yağmaya başlaması, kar yağışının azalması ve sel felaketlerinin yaşanması küresel iklim değişikliğinin yansımalarıdır. Bunun tabii ki topluma ve çevreye çeşitli olumsuz etkileri oluyor. Kimi zaman insanların yaşamlarını yitirmesine yol açarken, kimi zaman da üretim biçimlerinde değişikliğe zorunlu olarak gidilmesine yol açıyor. Bunun yanında canlı türlerinin yok olmasına, ekosistemde ciddi bir bozulmanın sonucunda besin zincirinin bozulması gibi bir sonuca yol açıyor.

Yaşanan bütün sağlık problemlerinin çevresel problemlerden kaynaklandığını unutmamak gerekiyor. Çevre problemlerini azaltmadan sağlık sorunlarını çözmek mümkün değildir. Bugün Ankara'da şehrin ortasından açık bir foseptik geçerken (Ankara Çayı) daha doğrusu açık bir kanalizasyon geçerken, insanların hastalanmamasını beklememiz mümkün değildir. İklim değişikliğinin göç problemi gibi

sosyal etkileride karşımıza çıkartacaktır. Çünkü, yoğun bir kuraklığın sonucu olarak ortaya çıkacak tarımsal üretimdeki değişiklikler, insanların hastalanması gibi nedenler, belli bir nüfusun harekete geçmesini sağlayan bir göç dalgasının başlamasına neden olacaktır.

K.K.- Yeni nesilde çevre bilinci yeterince var mı?

B.B.- Çevre bilincine nereden baktığınıza bağlı. Toplumda insanlar arasındaki diyalog ülkeye, doğaya, aileye, topluma bağlılık gibi birtakım değerlerin, heyecanın azalmaya başladığını, değer yargılarının değiştiğini görüyorum. Ben bu değer yargılarının değişmesinin dini ve ahlaki olduğunu düşünmüyorum. Çok dindar toplumlarda da çok ahlaki şeyler yapılmadığını görüyoruz.

Burada bahsetmeye çalıştığım şey insanlar arasındaki o diyalog, sıcaklık, ülkeye, doğaya, topluma karşı olan heyecanın azalmaya başlaması. Bunun da özellikle son 20 yılda üretilen politikalarından kaynaklı olduğunu görüyoruz. Bu durumun doğaya ve kendi çevresine yansımaları da beraberinde getiriyor. Yani halkını sevmeyen, ülkesini sevmeyen bir toplum olursa doğasını da sevmeyen bir toplum haline gelir.

Bilim geliyor, bilimsel çalışmalar yoğun bir şekilde hız kazandığını görüyoruz. Sivil toplumda şehir problemleri dâhil bir takım şeyleri değiştirme çabası var. O da bir yandan pozitif bir etki yapmaya çalışıyor. O yüzden şurada toplumda çok ciddi bir çevresel bilinç olduğunu söylemek doğru olmaz. Bunu nereden görüyoruz, kent-sel dönüşüm projeleri yapan insanlar; arsa sahipleri veya tarımsal üretimde olanlara 'bina yapacağız' diye geldikleri zaman, çiftçiler doğayı korumaktan ziyade kendi alacakları binanın kat sayılarını veya edinecekleri daire sayılarını düşünmeye başlıyorlar. Bu kapitalist üretim ilişkileri içindeki insanların zihnine yerleşen-yerleştirilen bir algı. Burada toplumda çevresel bir bilinç olduğunu söylemekte güçlük çekiyoruz.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi 'çevreyi' gerçekten dert etmeyen, Bayındırlık Bakanlığı altında sadece iki genel müdürlükten oluşan yapıyla çevre politikası yürütülemez. Yürütülemezceği çok açık zaten. Kriz üzerine kriz yaşadığımızı görüyoruz. Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) Ankara'nın en önemli doğa alanı, en çok korunması gereken yer de burası. Ankaralılar, Türkiyeliler bu alana sahip çıkamadılar. Toplumda tepki yoğun bir şekilde oluşmadı. Yaşanan bir Gezi Olayları

örneğimiz var. Doğaya karşı sahiplenme sorumluluğu adına o belki biraz umut veriyor. Gezi'de toplumdaki baskılardan kaynaklanan, toplumsal bir patlama yansımaları da vardı tabii.

Köylülerin özellikle kendi yaşam alanlarında yapılanlara karşı vermiş oldukları onurlu savunma mücadelesi ve eylem tarzlarındaki sempatiklik kentlerde yaşayan insanlarda çevre bilinci oluşmasına katkı sağlıyor.

K.K.- Toplumda çevre bilinci nasıl oluşturulmalı?

B.B.- Bu bilincin oluşması için; sivil toplum kuruluşlarının, derneklerin, kooperatiflerin diğer tüm çiftçi örgütlerinin toplumsal bilinçlenmeye verecekleri mücadeleyle, destekle bu bilinçlenme ortaya çıkacaktır. Devletin, hükümetin desteği olmadan bu bilinci vermek çok daha zor olacaktır. Çünkü eğitim sistemini belirleyen bir yapı var. Eğitim sistemi değişmediği sürece bunu gerçekleştirmek mümkün değil. Gıda ve Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarımsal alanlara bina yapmayın diye görsel basında bir kamu spotu yayınıyor. Bir bakıyorsunuz tarımsal alan olan; AOÇ'ne binalar yapılıyor ve buna izin veren yine Gıda ve Tarım Hayvancılık Bakanlığı. İşte bu çelişkileri görmeden de buna çözüm üretmek gerçekten de zor.

K.K.- 62.Hükümet'in programında çevre ve enerji konusunda neler ele alınıyor?

B.B.- Bu konuda geçirilen bir karar var. Program ilk başta incelendiğinde tamamen TOKİ'nin yaptığı konut projelerine ayrılmış bir bakış açısı var. TÜİK'in vermiş olduğu birtakım rakamlar üzerinden çalışmalar aktarılması ama bunların çok da gerçeklikle bağdaşmadığını, yaşamış olduğumuz çevre problemlerinde görüyoruz. Kızılırmak gibi çok önemli bir nehir şurada 4. sınıf su kalitesine sahip. Sakarya Nehri benzer durumda. Bunlar gerçekten sağlıklı bir şekilde yapılmış olsaydı buralar kirli olmazdı. Ergene Havzasının sorunu şuan çözülmemiş durumda. Yani 15 yıllık bir iktidar daha yeni Ergene Havzasına dair arıtma tesisi yapıyoruz gibi bir söylem içerisinde bulunuyor ki, daha inşaatı bile başlamadı.

Çevre konusunda hava kalite ölçüm istasyon sayıları artırıldı. Evet, hava kalite ölçüm istasyonlarında bir artış var ama hava kalitesinin durumunu ölçmekten ziyade, bunu azaltmaya yönelik bir çalışmaya yok.

İçme suyu problemlerine dair insanlar günlük olarak ne içtiklerine dair bilgi edinmiyor. Programda buna dair bir açıklama olmadığını görüyoruz. Programda sera gazlarına dair bir cümle var 'başta karayolu olmak üzere tüm ulaşım türlerinde sera gazı emisyonlarına yönelik çalışmalara öncelik verileceği ve gerekli takip sisteminin kurulacağı' deniyor. Diğer yandan; bugün 3. köprü, devasa İzmit-Gezbe, Ankara'nın içindeki gibi otoban projeleri çalışmaları yapıyor. Yani 62. Hükümet Programında yazılanların, söylenenlerin uygulanmadığını, birçok konunun da yazılmadığını görüyoruz.

K.K.- Geçtiğimiz günlerde Tuz Gölü'nün yeni üretim alanı olarak belirlenen sahasında yaptığımız basın toplantısında, 2011 yılında yapılan hukuksuz, teknik alt yapısı olmayan, planlara aykırı ihalelerle Tuz Gölü'nün parsellenmeye başlandığını söylemişsiniz. Tuz Gölü'nü bekleyen tehlikeyi okurlarımız için değerlendirebilir misiniz?

B.B.- Gerçekten bizi çok şaşırtan bir olay. Burdur Gölü'ndeki su seviyesinde yaşanan azalma ve dünyada suyun önemine dikkati çekmek amacıyla geçtiğimiz günlerde su orucu yapılmıştı. Tuz Gölü ile ilgili toplumda bir ilgi yok. Çevre Mühendisleri Odası olarak bu konu üzerine yaptığımız araştırmalarda; 2011 yılında yapılan bir ihale sonucunda, 10 tane şirkete Tuz Gölü'nün tabiri caizse parsellendiğini, ihaleye verildiğini gördük. Orada eskiden Tekele ait 3 tane tesis duruyor. Bu tesisler 2006 yılından, 2032 yılına kadar özelleştirilerek işletme hakkı verilmiş. Burada bir sıkıntı yok, devlete ait. Ama 10 tane tesisle ihaleye çıkmışlar. Bunun üzerinden ÇED davaları açılmış. Ve bu tesislerin 1/50.000 çevre planları mevcut değil. Bu planlarda olmayan bir proje ve ÇED raporları iptal edilmiş durumda. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Tabiat Parkları Koruma Kurulu'ndan Ankara Büyükşehir Belediyesine, Şereflikoçhisar'a, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne Cumhuriyet Savcılığına Temmuz ayı başlarında suç duyurusu yapılmış. Suç duyurusunda, 1. derece Doğal SİT alanında suan inşaat yapıyorlar ve uygun koşullar değil, bunu durdurmanız gerekiyor deniliyor. Bunun üzerinden üç ay geçmiş, hala kimseden ses çıkmıyor, kimsenin bir şey yaptığı yok. İnceleme yaptığımızda SİT alanı üzerinde, gölün iç kısmında Şereflikoçhisar tarafına geçtiğinizde, tam bir facia ile karşılaşıyorsunuz. Tuz üretiminde bulunacak 10 tesis için Tuz Gölü'nün üzerine kamyonların da dolaşabileceği yaklaşık 100 km'lik seddeler yapılacak, tonlarca hafriyat göle boşaltılacaktır. Bazı işletmelerde bu aşamaya gelinmiş durumda. 10 metre genişliğinde olan bu seddelerin tamamı yapıldığında 1.000.000 m2 göl yüzeyi hafriyatla kaplanmış olacak. Yani 134 futbol sahası kadar bir alan doldurulacak. Bu hafriyat Tuz Gölünü besleyen gözelerin üzerine gelmektedir. Yani Tuz Gölü hızla ölüme sürüklenecektir. Şuan, saatte 70 kamyon Şereflikoçhisar'ın içerisinden geçmekte. Bunun da çevreye olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Tuz Gölü kuş varlığı yönünden Türkiye'nin en zengin göllerinden biridir. Kışın kapladığı çok geniş su alanı su kuşları için önemli bir kışlama alanı oluşturmaktadır. Tuzlu ortamlara uyum sağlamış olan Avrupa'da nesli tükenmekte olan flamingo, kılıçgaga, angıt ve benzeri kuşların yanı sıra yağmurcunlar, turnalar, yaban kazları ve yaban ördekleri gölde büyük topluluklar halinde yaşamaktadır.

Hükümetin kuşlarla ilgili gerçekten ciddi bir problemi var. Nerede kuş bulup, görüyorlarsa oraya proje yapıyorlar.

K.K. - 12.08.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Doğal Sit Alanlarında Planlanan Hidroelektrik Santralleri (Hes) Projelerinin Gerçekleştirilmesine Yönelik İlke Kararı ile doğal sit alanlarımız koruma altına alındı diyebilecek miyiz?

B.B.- Bunu şöyle özetleyebiliriz, bildiği gibi HES'ler doğal SİT alanı

içerisinde 1. derece doğal SİT alanı üzerinde hiçbir çalışma yapamazsınız. 2. SİT alanları içerisinde geçmişte alınan kararlar doğrultusunda mevcut var olan yaşam alanları varsa onlar korunur, yenisini yapamazsınız. Tarımsal üretim yapıyorsa bu durum devam eder. Elimizde 148 sayılı ilke kararı var. Bu ilke kararları doğrultusunda bu alanlarda hiçbir şey yapılmıyor. Daha sonra yenilenebilir enerji dahil bir kanunla doğal SİT alanlarına yenilenebilir enerji yatırımlarının yapılacağını dair Kanun'da bir ifade geçiyor. Mahkemelerde doğal SİT alanlarında HES yapılmasını iptal ediyor. Hükümet de olaya şöyle çözüm buluyor. Resmi Gazete'de yayımlanan bu karara baktığımızda, belli kısıtlamalar gelmiş gibi görüyorsunuz sanki. HES ler daha önceden yapılabiliyordu. Ama şimdi bu kararları okuyunca çerçeve çizmiş gibi düşünüyorsunuz. İlke kararında bu doğal SİT alanında endemik tür, habitat çok kompleks bir ekosisteme sahip ise buraya yapılmaz diyor. Zaten doğal SİT alanının olması için böyle olması gerekir. Zaten tanımında var. Böyle bypass etme suretiyle bu alanların, bu ilke kararlarına dayandırılarak yapılmasına açılmasını sağlayacaklar. Amaçları bu. Zaten burada amaç HES'i engellemek değil, SİT alanlarında bu HES'lerin yapılmasının önü açmak.

Fakat kanunun nasıl olması gerektiği önemli. Adının Su Kanunu olması bizi rahatlatmıyor. Olması gerek şey kamu yararı ve suyu korumaya yönelik olması gerekir.

Türkiye'de en büyük problemimiz su yönetiminde çok başlılığın olmasıdır.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı bir çalışma yapıyor, Su Üretim Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü başka bir çalışma yapıyor. Türkiye Su Enstitüsü'nü kurularak, ona da ayrı bir kanun yaptılar ama ne yaptıklarını bilmiyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı sulama ile ilgili başka bir çalışma yapıyor. Enerji Bakanlığı HES'lerle ilgili lisansları ve ruhsatları dağıtıyor.

İki örnek vermek istiyorum burada; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetçisi, fabrikada denetime gittiklerinde o fabrikaların yer altı suyu kullanıp kullanmadığını denetleyemiyorlar. Neden? Çünkü mevzuat DSİ'nin mevzuatı. Çevre denetçileri suyu değerlendirme açısından ne anlamı var. Neye bakıyorsunuz? Emisyona, atığa bakıyorsunuz. Gelen suyu bilemez iseniz, çıkan suyla karşılaştıramazsınız. Derelerde kaçak bir bypass varsa bunu göremezsiniz, yani bu teknikle bir denetim yapamıyorlar.

Diğer konuda şu; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Türkiye'deki derelere atılan, su içerisindeki kirleticilerin ne olduğuna karar veremiyor. Neye karar verebiliyor? Derelerin kalitesine karar verebiliyor. Bu derelere atığı atan fabrikaların atık sularının içerisindeki parametreleri de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı belirliyor. Dereye deşarj yapan fabrikanın atık suyunun ne olacağına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, o derenin suyunun ne olacağına Orman ve Su İşleri Bakanlığı belirliyor. Ve bunların belirlendiği kriterler uyusmuyor. Aslında çok önemli bir problem. Yani mevzuatta atık su yönetimine dair, içme suyu yönetimine dair ilişkiler çok yoğun. Son olarak da içme suyu ile ilgili ciddi bir boşluk var, Sağlık Bakanlığı bu konuda çok eksik. Halk Sağlığı Kurumu bu konuda yetkili. Ankara'da yaşanan bir tartışma var. Burada içme suyu dâhil denetlemesi gereken yetkili Halk Sağlığı

Kurumu'dur. Ancak bu kurumun laboratuvarları denetleme açısından çok yetersiz. Hiçbir bilgi topluma paylaşılmıyor. Damacana sularında da denetim neredeyse hiç yok. Üç ayda bir denetimleri toplumla paylaşmaları gerekirken, bunu da yapmıyorlar. Burada su politikası anlamında özel bir sıkıntı olduğunu görüyoruz.

K.K.Odanızın sivil toplum örgütleri ile ilişkileri yeterli mi? Birlikte neler yapılmalı?

B.B.- Bizim TMMOB altında 24 oda mevcut. Onlarla bizim zaten rutin toplantımız oluyor. Çevre Mühendisleri Odası olarak, sivil toplum kuruluşları ile kooperatiflerle, derneklerle problem odaklı konularda bir araya gelip platformlar, paneller, sempozyumlar üzerinde çalışıyoruz. Problem odaklı bir birliktelik olduğu zaman sorunun çözümü açısından diğer sivil toplum örgütleri ile ortak hareket ediyoruz. Zaman zaman farklı sivil toplum kuruluşların kendi etkinliğimize konuşmacı, katılımcı olarak davet ediyoruz. Bu anlamda yoğun bir ilişkimiz var.

Son olarak önerileriniz nelerdir?

B.B.- Türkiye'nin çevre sorunlarına kökten bir çözüm getirmek çok zor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ayrılarak, Türkiye'de tek başına güçlü ve bağımsız bir çevre bakanlığının kurulmasının gerektiğini düşünüyorum. Çünkü yatırım yapan ile denetim yapan güç aynı yerde olamaz. Şehircilik bakanlığı yatırım yapıyor, bunu denetleyecek olan kurum ile aynı çatı altında bulunuyor. Her iki görevi de aynı bakan imzalıyor. O yüzden bağımsız bir çevre bakanlığının kurulması ideal ve politik olarak Türkiye'nin gelişmesi açısından önemli. Bu bakanlıkta, denetim mekanizmasının çok sağlıklı hale getirilmesi gerekiyor. Yani siyasi iradenin baskısı olmadan, bir çevre ajansı üzerinden olabilir. Bağımsız denetçilerin olduğu teknik birikimli bir denetim mekanizmasının olması gerektiğini düşünüyoruz. Bağımsız, güçlü bir çevre bakanlığının ülkemiz için şart olduğunu düşünüyorum.

Son günlerde güncel bir konu olan 'Çevre Görevlisi' adında bir problemimiz var. Çevre Mühendisleri; aldiğer formasyon gereği, yaşamın sürdürülebilirliğini gözetererek hava, su, toprak gibi doğal kaynakların en asgari biçimde kullanılması, doğanın kirlenmesine neden olan etkenlerin kaynaklarında kontrolü ve giderilmesinin sağlanması konusunda çözüm önerilerinde bulunup, çevre mevzuatı ile gerekli değerlendirmeleri yaparak uygulamalar gerçekleştirebilecek donanıma sahiptir.

Bakanlık bir yönetmelikle, çevre mühendislerinin yapması gereken görevleri diğer meslek dallarını da eğitim ve sınav karşılığında, kimyagerler, bilgisayar mühendisleri gibi diğer çok çeşitli meslek gruplarına açtılar. Tamamen çevre mühendislerinin yapacağı işleri, atık yönetimini bilmeyen bir bilgisayar mühendisine siz çevre mühendislik belgesi veriseniz, bu büyük bir problem yaratır. **O yüzden biz diyoruz ki, Çevre Yöneticisi değil, Çevre Mühendisi olsun.**

BM'de İklim Zirvesi 'Vaatlerle' Sonlandı

» 23 Eylül 2014 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-mun'un davetiyle düzenlenen Zirve'de; iklim değişikliği konusunda giderek kötüleşen duruma karşı, uluslararası toplumun zirvede verilen taahhütleri yerine getirmesi gerektiğini açıkladı.

ABD'nin New York kentinde Birleşmiş Milletler 69. Genel Kurulu kapsamında, 120'den fazla devlet ve hükümet başkanının katılımıyla gerçekleşen bir günlük İklim Zirvesi'nin açılışında konuşan BM Genel Sekreteri Ban Ki Moon dünya liderlerine yaptığı çağrısında, sera gazı salınımının azaltılması için daha fazla çaba gösterilmesini istedi.

"Dünyayı Yeni Bir Rotaya Sokmalıyız"

Ban Ki Moon, "İklim değişikliği milyarlarca insan için zorlukla kazanılan barış, refah ve fırsatları tehdit ediyor. Bugün dünyayı yeni bir rotaya sokmalıyız. Sizden buna önderlik etmenizi istiyorum" dedi. İklim Zirvesi'nin amacı 2015'te Paris'te imzalanacak yeni antlaşma öncesi, etkileri giderek daha şiddetli olarak hissedilen iklim değişikliği ile mücadelede etkin adımlar atılması ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması için yeni bir yol haritası üzerinde liderleri harekete geçirmektir.

120 Ülke Katıldı

Küresel iklim değişikliğinin yarattığı sorunlara çözüm önerilerinin tartışıldığı zirveye, 120 ülkenin devlet ve hükümet başkanları katıldı. Zirveye Çin ile Hindistan liderleri katılmazken, Rusya ve Almanya da bu zirveye lider seviyesinde katılmayan ülkeler arasında yer aldı.

BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun, iklim değişikliğinin dünya için endişe verici yeni bir gelişme olduğunu ifade ederek, "İklim değişikliği bu çağda tanımlandı ve bu geleceğimizi tanımlayacak. Bizlerin bugün buna vereceği tepki de geleceğimizi tanımlayacak" dedi.

Ban Ki-moon, sonuç belgesinin en kısa sürede BM'ye üye ülkelere dağıtılacağını belirtti.

ABD Başkanı Barack Obama, BM'den dünyaya iklim değişikliğine karşı "ortak hareket edelim" çağrısında bulundu. Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande, "Paris, devrimlerin yaşandığı bir şehirdir. 2015'te Paris'in iklim değişikliğiyle mücadelenin simgesi olmasını umut ediyorum" açıklaması yaparken, Yeşil İklim Fonu'na 1 milyar dolar yardım yapacağını belirtti. AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso, ekonomiye zarar vermeden iklim değişikliği ile mücadele edilebileceğini, AB'nin gelecek yedi yılda AB üyesi olmayan ülkelerin iklim değişikliğiyle mücadele projelerine 14 milyon avro destek vereceğini açıkladı.

Bilim insanları iklim değişikliğinin geri dönüşü olmayan noktaya varmasını önlemek için küresel sıcak-

lık artışının 2°C'nin altında tutulması gerektiğini söylüyor. Devlet ve hükümet başkanlarından, düşük karbon yoğunluklu bir ekonomiye geçiş, kömür başta olmak üzere fosil yakıtların kullanımından vazgeçilmesi, alternatif olarak güneş ve rüzgâr başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına geçilmesi gibi çözüm politikalarına yönelik adımların atılması isteniyor.

İklim değişikliğine karşı bugüne kadar en ciddi adımlar Avrupa Birliği'nden geldi. AB, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında karbon emisyonlarını 2030'a kadar yüzde 40 azaltarak, 1990 yılı öncesi seviyesine çekme taahhüdünde bulunmuştu. Yine AB, yenilenebilir enerji kullanımını da yüzde 27 seviyelerine yükseltme ve yüzde 30 oranında da enerjide verimliliği artırma sözü verdi. İngiltere, İrlanda, Monako ve Belçika 2050'ye kadar karbon emisyonlarının yüzde 80-95 arasında oranlarda azaltma hedefinde bulunurken, Danimarka 2020'ye kadar karbon emisyonunu yüzde 40'a kadar düşürerek 2050'ye kadar da fosil yakıtlardan tamamen vazgeçeceğini açıkladı. Fosil yakıtları tamamen bırakma sözü veren tek Avrupa ülkesi İzlanda oldu. Güney Amerika ülkeleri Peru ve Paraguay, orman-sızlaşmanın önüne geçmek için illegal ağaç kesimini engelleyecekleri sözü verdi. Meksika, Nikaragua, Şili ve Kosta Rika, 2018-2025 yıllarına kadar enerji arzının yarısından fazlasının yenilenebilir enerji olacağını açıkladı. Brezilya ise ulusal iklim adaptasyonu planını 2015'te açıklayacak. Etiyopya 2025 yılına kadar karbon emisyonlarını sıfırlayacağını kaydederken, Mozambik ulusal önceliklerinin düşük karbona dayalı bir ekonomi olacağını ifade etti.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne ve Kyoto Protokolüne taraf ülke olan Türkiye, bütün bu tehditlere rağmen uluslararası sorumluluklarını göz ardı ederek, iklim değişikliğine neden olan karbon emisyonlarını arttırmayı sürdürüyor. Türkiye, 1990-2012 arasında karbon emisyonlarını yüzde 133,4 oranında arttırarak rekor kırmıştı.

2015 yılında Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlenecek iklim zirvesinde imzalanması umut edilen yeni antlaşma ile devletlerin atmosfere saldırdığı karbondioksit ve diğer sera etkili gazların sınırlandırılmasına ilişkin kararlı adımlar atılması hedefleniyor.